

УКРАЇНА

(19) **UA** (11) **107917** (13) **U**
(51) МПК (2016.01)
A61K 36/00
A61P 1/02 (2006.01)
A61Q 11/00

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ
УКРАЇНИ

(12) ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

<p>(21) Номер заявки: u 2015 12915</p> <p>(22) Дата подання заявки: 28.12.2015</p> <p>(24) Дата, з якої є чинними права на корисну модель: 24.06.2016</p> <p>(46) Публікація відомостей про видачу патенту: 24.06.2016, Бюл.№ 12</p>	<p>(72) Винахідник(и): Торохтін Олександр Михайлович (UA), Горзов Людмила Федорівна (UA), Мельник Володимир Семенович (UA)</p> <p>(73) Власник(и): ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД "УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ", вул. Підгірна, 46, м. Ужгород, 88000 (UA)</p>
--	---

(54) КОМПОЗИЦІЙНИЙ ФІТОПРЕПАРАТ ДЛЯ ЛІКУВАННЯ ЗАПАЛЬНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ ТКАНИН ПАРОДОНТА У ДІТЕЙ

(57) Реферат:

Композиційний фітопрепарат для лікування запальних захворювань тканин пародонта у дітей на основі композиції рослинної сировини, до складу якої входять квітки календули, трава водяного перцю, плоди чорниці, квітки шавлії та квітки ромашки. Композиція рослинної сировини взята у вигляді водного розчину у співвідношенні 1:3, де 1 - кількість води (екстрагента), 3 - суміш рослинних компонентів, взятих у рівних кількостях, тобто 1:1:1:1:1.

UA 107917 U

Корисна модель належить до галузі медицини, зокрема стоматології та фармакології, і стосується лікування запальних захворювань тканин пародонта у дітей.

Захворювання тканин пародонта є одними з найпоширеніших захворювань у дітей та підлітків. Частота їх у дітей України сягає 92-95 %, а перші ознаки зустрічаються вже у 6-7 річному віці. Патологічні процеси, що розвиваються в пародонтальному комплексі, є найчастішими причинами видалення зубів. Складність етіології й патогенезу захворювань пародонта, залежність їх розвитку від багатьох чинників, відсутність первинної профілактики обумовлюють високу їх розповсюдженість, знижують ефективність лікувально-профілактичних заходів.

Для лікування гінгівіту застосовують як лікарські препарати, так і засоби рослинного походження. Наприклад, такі препарати, як: "Елекасол" (ромашка, солодка, шавлія, евкалипт, нагідки, череда), "Ротокан" (ромашка, деревій, календула), "Тантум Верде" (бензідамін гідрохлорид); розчин "Корсоділ" (2 %-ний розчин хлоргексидину).

Найбільш близькими аналогами до запропонованої корисної моделі є: фітопрепарат СТОМАТОФІТ® А (АО "Фітофарм Кленка", Польща); фітопрепарат МАРАСЛАВІН (АО "СОФАРМА", Болгарія) [1].

Однак, протипоказанням при використанні описаних вище препаратів є вік до 14-18 років, тобто наявні препарати не випускаються в оптимальних і зручних для дітей лікарських формах.

Задачею корисної моделі є створення такого композиційного фітопрепарату для лікування запальних захворювань тканин пародонта у дітей, в якому за рахунок певного поєднання компонентів досягається підвищення терапевтичного ефекту, зниження ризику виникнення побічної дії, а також лікарська форма, яка є зручною для використання дітьми та підлітками.

Поставлена задача вирішується тим, що у композиційному фітопрепараті для лікування запальних захворювань тканин пародонта у дітей на основі композиції рослинної сировини, до складу якої входять квітки календули, трава водяного перцю, плоди чорниці, квітки шавлії та квітки ромашки, згідно з корисною моделлю, композиція рослинної сировини взята у вигляді водного розчину у співвідношенні 1:3, де 1 - кількість води (екстрагенту), 3 - суміш рослинних компонентів, взятих у рівних кількостях, тобто 1:1:1:1:1, при цьому композиція рослинної сировини містить компоненти у наступному співвідношенні, мас. %:

квітки календули	20
трава водяного перцю	20
плоди чорниці	20
квітки шавлії	20
квітки ромашки	20.

Слід зазначити, що компоненти фітопрепарату збалансовані таким чином, щоб досягти найвищого терапевтичного ефекту при лікуванні запальних захворювань тканин пародонта у дітей. При зменшенні або збільшенні вмісту компонентів фітопрепарату терапевтичний ефект знижується і виникає ризик виникнення побічних ефектів. Підбір рослинної сировини в композиції обумовлений терапевтичними властивостями рослинних компонентів, які в неї входять.

Так, квітки календули (*Flores Calendulae*) містять каротиноїди, флавоноїди, олію ефірну, сапоніни, гірку речовину календен, речовини смолисті і дубильні, слиз, інулін, кислоти органічні, фітостерин, ферменти, вітамін А, алкалоїди. Цей комплекс біологічно активних речовин чинить протизапальну, ранозагоювальну, бактерицидну дію, прискорює процеси регенерації тканин. Препарати із квіток календули сприяє регенерації слизових оболонок.

Як відомо, трава водяного перцю (*Polygoni hydropiperis herba*) містить дубильні речовини, ефірну олію і глікозид, саме він і дозволяє прискорити згортання крові. У сукупності ці компоненти надають відмінний бактерицидний вплив. Своїми кровоспинними властивостями водяний перець зобов'язаний глікозиду полігоперіну і вітаміну К. Також до складу входять кемпферол, гіерозід, кверцетин, ізорамнетин, рамназин, флавоноїди, рутин і органічні кислоти. Ці речовини зменшують крихкість судин і їх проникність [2-4].

Введення до складу фітопрепарату плодів чорниці звичайної (*Vaccinium myrtillus L.*) завдяки вмісту в них великої кількості вітаміну С, а також флавоноїдів (гіперин, кверцетин, астрагалін), антоціанів (дельфінідин, мальвідин, ідаїн, міртилін), вуглеводів (глюкоза, сахароза, фруктоза, пектин), органічних кислот (лимонну, молочну, яблучну, янтарну, щавелеву), фенолів, мінеральних речовин, макро- та мікроелементів (залізо, манган, селен, кобальт, мідь, золото, срібло, цинк) підвищує антибактеріальну, протизапальну, дезінфікуючу дію препарату. Плоди чорниці містять багато дубильних речовин, рутин.

Використання в фітопрепараті плодів чорниці в поєднанні з квітками календули посилює терапевтичний вплив препарату на тканини пародонта, сприяє швидкому одужанню, підвищує імунітет та опірність організму.

Квітки шавлії (*Salvia officinalis*) містять в собі ряд цінних хімічних речовин, що наділяють рослину цілющими властивостями: ефірні масла, у складі з цінеолом - природним антисептиком; алкалоїди, вітаміни, дубильні речовини, гліцериди жирних кислот, флавоноїди. Завдяки цим компонентам шавлія лікарська наділена такими властивостями: протимікробними, протизапальними, регенеруючими, загальнозміцнюючими, легкими знеболюючими, кровоспинними. Великий спектр дії шавлії визначив широку популярність цієї рослини у медичній практиці, зокрема і в стоматології.

Квітки ромашки (*Flores Chamomillae*) внаслідок дії азулену, ефірної олії, антемісової кислоти, глікозиду, терпену, капрінової кислоти, ізовалер'янової кислоти, слизу, камеді, білків виявляють протизапальні властивості, підсилюють процеси регенерації тканин, виявляють деякий антисептичний та в'язучий вплив, мають виражену спазмолітичну дію завдяки апігеніну. Препарати ромашки лікарської збільшують секреторну діяльність травних залоз, збуджують апетит, проявляють знеболюючу, протиалергічну, антимікробну дію [2-4].

Завдяки своєму складу при зовнішньому застосуванні квітки ромашки проявляють протизапальну, знеболюючу, епітелізуючу, антимікробну та антимікотичну дію.

Таким чином, завдяки такому поєднанню рослинної сировини забезпечується підвищення терапевтичного ефекту при лікуванні запальних захворювань тканин пародонта у дітей, зниження ризику виникнення побічної дії, а також лікарська форма, яка є зручною для використання дітьми та підлітками.

Композиційний фітопрепарат розроблений наступним чином.

Беруть суміш рослинної сировини і готують водний настій у співвідношенні 1:3 наступним чином - дистильована вода (екстрагент) - 200 грамів та суміш рослинних компонентів у кількості три столових ложки. Настоюють його протягом 24 годин. Після цього настій фільтрують, додають в отриманий настій необхідну до 100 % кількість води. Після цього готовий препарат швидко розливають у сухі стерильні ємності і негайно закупорюють. Готовий препарат може зберігатися до 5 днів у темному і прохолодному місці при температурі не більше 20 °С.

Рекомендується застосування фітопрепарату у вигляді полоскань ротової порожнини 2-3 хв. двічі на день.

Приклад 1. Пацієнт А., 11 років, скаржився на кровоточивість ясен під час чищення зубів і вживання їжі. Гігієнічний індекс (ГІ) дорівнював 3,6. На слизовій оболонці ясен відмічалась незначна гіперемія та набряк (індекс РМА-38 %) Після обстеження було встановлено діагноз хронічний катаральний гінгівіт. Дитині був призначений фітопрепарат для полоскання порожнини рота з вітамінним та антибактеріальним комплексом, тривалість - 2-3 хв. двічі на день. Після проведеного курсу лікування при об'єктивному дослідженні було відмічено поліпшення стану тканин пародонта (зникла кровоточивість, гіперемія, набряк) РМА=12 %.

Приклад 2. Пацієнт Ф., 7 років, скарг не пред'являв. При об'єктивному дослідженні було виявлено, що гігієнічний індекс (ГІ) дорівнював 2,6. З метою профілактики хронічного катарального гінгівіту був призначений фітопрепарат для полоскання порожнини рота з вітамінним та антибактеріальним комплексом, тривалість - 2-3 хв. двічі на день. Водночас з цим проводилась контрольоване чищення. Після проведеного лікувально-профілактичного курсу ГІ=1,8.

Приклад 3. Пацієнт М., 15 років скаржився на кровоточивість ясен під час чищення зубів і вживання їжі. При об'єктивному дослідженні було виявлено, що гігієнічний індекс (ГІ) дорівнював 3,7. На слизовій оболонці ясен відмічалась гіперемія та набряк (індекс РМА=55 %). Після обстеження було встановлено діагноз хронічний катаральний гінгівіт. Дитині був призначений фітопрепарат для полоскання порожнини рота з вітамінним та антибактеріальним комплексом, тривалість - 2-3 хв. двічі на день. Після проведеного курсу лікування при об'єктивному дослідженні було відмічено поліпшення стану тканин пародонта (зникла кровоточивість, гіперемія, набряк) ГІ=2,1, РМА=21 %.

Експериментальні дослідження показали високу ефективність фітопрепарату у лікуванні запальних захворювань тканин пародонта у дітей.

Корисна модель може бути рекомендована для використання в амбулаторній та стаціонарній практиці.

Джерела інформації:

1. Шульга Л. І. Фітопрепарати в стоматології: сучасний стан та перспективи створення / Л. І. Шульга // Клінічна фармація, фармакотерапія та медична стандартизація. - 2011. - № 3-4. - С. 151-156 - найближчий аналог.

2. Грудянов А.И. Этиология и патогенез воспалительных заболеваний пародонта / А.И. Грудянов, Е.В. Фоменко. - М.: Медицинское информационное агентство, 2010. - 96 с.

3. Державний реєстр сортів рослин, придатних для поширення в Україні на 2015 рік [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.vet.gov.ua/sites/default/files/Reestr-29-04-2015.pdf>

4. Марія Скибіцька Лікарські рослини Українських Карпат [Електронний ресурс]. Режим доступу: [//http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/73763/27-Skybitska.pdf?sequence=1](http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/73763/27-Skybitska.pdf?sequence=1)

10

ФОРМУЛА КОРИСНОЇ МОДЕЛІ

1. Композиційний фітопрепарат для лікування запальних захворювань тканин пародонта у дітей на основі композиції рослинної сировини, до складу якої входять квітки календули, трава водяного перцю, плоди чорниці, квітки шавлії та квітки ромашки, який **відрізняється** тим, що композиція рослинної сировини взята у вигляді водного розчину у співвідношенні 1:3, де 1 - кількість води (екстрагента), 3 - суміш рослинних компонентів, взятих у рівних кількостях, тобто 1:1:1:1:1.

15

2. Композиційний фітопрепарат за п. 1, який **відрізняється** тим, що рослинна сировина містить компоненти у наступному співвідношенні, мас. %:

квітки календули	20
трава водяного перцю	20
плоди чорниці	20
квітки шавлії	20
квітки ромашки	20.

20

Комп'ютерна верстка І. Скворцова

Державна служба інтелектуальної власності України, вул. Василя Липківського, 45, м. Київ, МСП, 03680, Україна

ДП "Український інститут інтелектуальної власності", вул. Глазунова, 1, м. Київ – 42, 01601